

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Sacramentis. In qua Tractatibus decem de Sacramentis in genere, tum
speciatim, videlicet de Baptismo, Confirmatione, Eucharistia spectata vt
Sacramento, & vt sacrificio: de Pœnitentia, de Suffragiis, Indulgentiis, &
Iubilo, de Bulla Cruciat, de Extrema-vnctione, & demum de Ordinis
Sacramento ...

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

Quæ sit proxima huius Sacramenti materia. 3

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76649)

oleum deseruisse. Præterea, vt constat ex Durando in *Rationali diuinorum Officiorum, lib. 6. cap. 74.* Ecclesia ab antiquo tempore solita est oleum sub triplici diuersitate consecrare. Primum, & præcipuum est oleum oliuarum mixtum balsamo, quòdque appellatur Chrysmum, quo baptizati vnguntur in vertice, confirmandi in fronte, Episcopus, dum consecratur, in capite, & in manibus: ac denique quo Ecclesia, altaria, calix, patena; & fons baptismalis consecratur. Secundum est oleum catechumenorum, quo baptizandi vnguntur inter scapulas, & in pedore, vt indigne muniti sint aduersus Diaboli insidias: eòque vnguntur Ecclesia, & altare ante chrisimationem, Reges & Principes, iuxta textum in cap. 1. §. *Vnde de sacra Vnctione.* Tertium est oleum infirmorum, nullo alio liquore mixtum, quod solum pro Sacramento Vnctionis ministrando deseruit. De hoc triplici oleo meminit Concilium Meldense, prout refert Buchard. *lib. 4. c. 75. & Inq. 1. p. c. 269.*

9. Neque rationes in contrarium vrgent. Ad primam ex Innocentio respondeo cum Glossa in dicto ca. *Illud superfluum* nomine Chrysmatis quodlibet oleum designari, vt manifestè colligitur ex dicto cap. 1. de custodia *Eucharistie*: & ex Rituali Romano. Neque ex verbo, *consecratum*, colligi contrarium potest: solum enim denotat, perfectum esse: quia est consecratione præparatum. Secunda probat, oleum infirmorum etiam esse singulis annis consecrandum, & per omnes ciuitates, siue dioceses distribuendum, prout semper est Ecclesie consuetudo. Ad tertiam rationem propositam nego, nullam agnouisse illos Patres distinctionem inter oleum infirmorum, & baptizatorum, tametsi inter oleum, quo vnguntur baptizati, & confirmandi nullam agnouerit Gregor.

10. Quòd si inquiras, quare oleum baptizatorum, & confirmatorum mixtum est balsamo, non verò oleum infirmorum? Responderè optime Alfidorensis *lib. 4. summa, tractatu 7.* & ex illo Suar. *disp. 40. sect. 1. circa finem, Laym. lib. 5. summa, tractatu 8. cap. 2. nu. 2.* Vt ex odore balsami admoncantur baptizatus, & confirmatus de obligatione, quam habent, relictis operibus, & exemplis bonum de se odorem præbere: at, quia mox morituri sola pace, & tranquillitate conscientie, & Spiritus Sancti gratia indigent, idè eorum oleum nullam balsami mixtionem habet.

11. Ex his sic deductis duo certa inferre potes. Primum, nullo modo licitum esse, deficiente oleo infirmorum, oleo catechumenorum, vel confirmatorum vti: tum, quia est aduersus Ecclesie consuetudinem: tum, quia est satis probabile, ex eis non posse sacramentum Vnctionis perfici, vt pote quæ in ordine ad hoc sacramentum consecrata non sunt. Atque ita tradit Layman. *li. 5. sum. tract. 8. cap. 2. n. 3.* Secundum est, si per errorem Chrysmate infirmum vnxeris, te posse dissimulare: tum, quia est satis probabile, infirmos eo antiquitus vngi, verumque sacramentum confici: tum, quia hoc sacramentum non est præcisè necessitatis: tum, quia rarò scandalum vitari potest. Verùm, si hæc ratio scandali cesset, vt facillè monendo circumstantes de errore commisso fieri potest; verius est, te obliuiscatur esse sacramentum Vnctionis repetere, adhibito oleo simplici, ab Ecclesia designato: quia probabilius est.

12. Superest dicendum, an pecces, si vngas infirmum oleo benedicto non eo anno præterito, sed præterito: Et quidem, si vrgat necessitas, neque ad manum habeas oleum benedictum eo anno, omnes conueniunt, tibi licitum esse oleo antiquo vti: at extra necessitatem communior sententia docet, te peccatum committere. Quia singulis annis ex consuetudine Ecclesie, & præscripto Clement. VIII. chrysmum, oleumque infirmorum, & catechumenorum consecratur, & per singulas Ecclesias distribuitur, iuxta textum in cap. *Litteris de consecrat. dist. 3. vt, veteri combusto, vti nouo possis.* Atque ita docent Bonac. *disp. 7. quest. vnic. part. 2. num. 6.* Polleu. *de officio Curati, cap. 9. n. 2.* Zambrana de *extrema Vnctione, cap. 5. dub. 4. num. 5.* Non tamen explicat ii Doctores, an hoc peccatum mortale sit. Et quidem cum materia grauis sit, si præceptum adfit, culpam grauem constituere debet. Ex quo inferitur, debere Parochum, cum primum commodè possit, oleum eo anno benedictum ad se deferre, ne ob necessitatem cogatur antiquo vti. Cæterum Henricq. *lib. 3. cap. 8. n. 2.* & Emmanuel Sà *Extrema Vnctio num. 6.* censent adhiberi posse oleum non eodem anno benedictum, deficiente benedicto eiusdem anni: quia præceptum solum est de chrysmate comburendo, cap. *Si quis de alio. de consecrat. dist. 4.* non de oleo catechumenorum, vel infirmorum.

PUNCTUM III.

Quæ sit proxima huius Sacramenti materia.

1. Materia proxima est vnctio.
2. Sub forma Crucis debet fieri, sed non ex necessitate.
3. Quibus in parvibus facienda sit vnctio.
4. An sit de necessitate Sacramenti vnctio quinque sensuum.

5. Quo possit casu hoc sacramentum ministrari sub vnus sensu vnctione, ex prædicta sententia.
6. Omnes vnctiones quinque sensuum sunt de necessitate huius Sacramenti, iuxta communem, veramque sententiam.
7. Nunquam est ministrandum hoc sacramentum sub vnus sensus vnctione.
8. Satisfit oppositis rationibus.
9. Non est opus ad essentiam sacramenti, vtrunque oculum, vel aurem vngi.
10. Infirmus manibus, vel oculis carens, vngendus est in parte proxima.
11. Ordo in his vnctionibus ab Ecclesia præscriptus, non est de essentia huius Sacramenti.

1. **C**um hoc sacramentum non in aliqua re permanenti, sed in vsu illius consistat, sicuti Baptismus, Confirmatio, aliæque sacramenta, præter Eucharistiam, efficiunt sanè, materiam proximam huius sacramenti vnctionem esse: quod satis indicauit Iacob. 5. dicens: *Vngentes eum oleo sancto*, & Tridentinum *sess. 14. cap. 1.* subdens causam, quare oleum sit materia huius sacramenti: quia, videlicet, vnctio aptissimè Spiritus Sancti gratiam, qua inuisibiliter anima inungitur, representat. Si igitur per vnctionem olei, gratia Spiritus Sancti representatur, vt in signo pratico, vnctio materia est proxima huius Sacramenti & oleum remota.

2. Hæc vnctio sub forma Crucis debet fieri: quia omnia sacramenta sub hac forma peraguntur, vt tradidit August. *tract. 118. in Ioann.* & colligitur ex cap. *Nunquid de consecrat. distinct. 5. & ibi Glossa verbo. Nisi Cruce.* Sed non ex necessitate sacramenti, cum neque ex Scriptura, neque ex Concilio, neque ex traditione ea necessitas colligatur. Nam Iacobus solum dixit: *Vngentes eum oleo.* Concilium item Florentin. & Tridentin. accuratè materias, & formas sacramentorum exprimentia, Crucis formationem in hoc Sacramento non expulerunt, sicuti in Sacramento Confirmationis factum est: Et merito: quia ibi armatur miles signo Crucis ad eam confitentiam, & defendendam. Quinimò existimo, seculo contempturno esse grauem culpam, illius Crucis omissionem: quia vngere sub forma Crucis, est, piissimum sit, & consuetudine Ecclesie firmatum, non videtur grauis materia, neque sub graui obligatione receptum, vt dixit Suar. *disp. 40. sect. 2. n. 3.* Filiuc. *tract. 3. cap. 4. quest. 3. n. 75.* Zambran. de *extrema Vnctione. c. 5. n. 12.* Coninch. *disp. 19. dub. 2. in fine.* Laym. *lib. 5. sum. tract. 8. c. 3. in fine.* Bonac. *disp. 7. quest. vnic. part. 2. in fine.* Quinimò, si periculum mortis instet, & commodiùs abique Crucis formatione peragi sacramentum possit, nullum erit peccatum, Crucis formationem omittere, vt testantur Suarez, Coninch, Layman, *loc. allegat.*

3. Porro fieri debet hæc vnctio ex Florent. Concilio in septem corporis partibus, videlicet, in oculis, in auribus, & naris, in ore, in manibus, in pedibus, & renibus. Non tamen in his omnibus ex necessitate Sacramenti, imò, neque vniuersalis præcepti: nam vnctio in renibus ferè vbique omititur, & ita expedit maximè in feminis ob honestatem, & decentiam, sicuti monet Tolet. *lib. 7. cap. 3. Valent. tom. 4. disp. 8. quest. 1. part. 2.* Suarez *disp. 40. sect. 2. n. 6.* Zambran. *c. 5. princ. num. 4.* Bellarm. *lib. de extrema Vnctione, cap. 10.* Emmanuel Sà *verbo. Extrema Vnctio num. 12.* Henriquez *lib. 3. cap. 12. num. 2.* Coninch. *disp. 19. dub. 3. num. 8.* Layman. *lib. 5. sum. tract. 8. cap. 3. num. 5.* Bonac. *disp. 7. quest. vnic. part. 5. num. 18.* Vnctio verò pedum non ita vniuersaliter omititur, idè quæ in ea adhibenda, vel omitenda, seruanda est cuiusque Ecclesie consuetudo, vt docuerunt Suarez, Sà, Coninch, Layman, Bonac. & alij *suprà.* Neque his obest Florentinum exprimens septem illas vnctiones, quia non exprimit illas vt necessarias; sed vt vtitas ab aliquibus Ecclesiis. Quocirca vnctiones tantum quinque sensuum sunt ab vniuersali Ecclesia præceptæ: & merito, quia organum, receptaculumque peccati necessariò est aliquis sensus: nihil enim ad intellectum, & voluntatem deuenire potest, nisi priùs fuerit in sensu. Ergo adhibito sensibus remedio omnia curata censentur.

4. An autem sint de necessitate Sacramenti, difficultate non caret. Nam aliqui, quos tacito nomine refert Suarez *disp. 40. sect. 2. num. 8.* Bellarminus de *Extrema Vnctione, cap. 10.* existimant, nullius determinati sensus vnctionem esse necessariam; sed sufficere, si in qualibet parte corporis vnctio fiat: quia ex Iacobi loco, & ex Tridentino non colligitur, aliquem determinatum sensum vngi debere, sed solum hominem vngendum esse. Florentin. verò etiam expresserit vnctionem quinque sensuum, non videtur, tanquam necessarium necessitate Sacramenti, expressisse, cum etiam vnctionem pedum, & renū expresserit, quæ necessaria non est. Alij verò, esto, admittant vnctionem alicuius sensus necessariam esse, quippe fieri non potest vnctio, quin in aliquo sensu saltem tactus fiat: at omnium sensuum affirmant necessariam non esse, sed, posita vnctio, Sacramentum, saltem partiale, essentialiter perfici.

& ad eius perfectionem, & integritatem reliquis subiectis pertinere, sicuti in Sacramento Ordinis, & Eucharistia cernere licet, in quorum qualibet parte essentia Sacramenti sita est, atque ad vnam completam, & perfectam significationem omnes partes Eucharistia, & Ordines assumpti referuntur, non plura, sed vnum Sacramentum perfectum complet. Sic indicantur Scetus in 4. distict. 23. quast. vnica, ad 2. Adrian. in materia de confess. quast. 4. §. Sed dubium. Ioannes Medin. Cod. de confess. quast. 11. §. Secundo, idem. Fauet D. Thomas in supplement. quast. 29. art. 2. quatenus cum vnitatem Eucharistia hoc Sacramentum comparat. Expressè eam firmanunt Doctores Louanienles, cum suo Archiepiscopo, teste Suarez disp. 41. sect. 3. in fine. Chapeauilla cap. 5. quast. 30. Egidius de Coninch. disp. 19. dub. 3. Et probabilem reputant Suarez, Layman. Coninch. locis referendis, & verè probabilis est. Ratio à priori ex institutione Christi delumenda est: Christum autem sic Sacramentum extreme Vnctionis instituisse, vt cuilibet vnctioni suus effectus gratia correspondeat. Vnde colligere possumus, quia si apertus hominibus animam agentibus esset prouisum, cum aliqui ante finitam vltimam vnctionem soleant deeedere. Præterquam quod qualibet vnctio sub sua forma diuersimodè est signum sensibile gratia sanctificantis; & cum sit signum præficum, operari debet effectum in eo instanti, ac perficere: cui operatio non obest, quòd sub forma deprecatur vnctio peragatur. Nam, esto, ad veritatem orationis deprecatur latis fit, quòd illius effectus suo tempore concedatur: at ad veritatem orationis deprecatur practica, necellario exoptulatur, quòd eo tempore, quo perficitur, effectum habeat, aliàs afferere possimus, finitis omnibus vnctionibus effectum gratia differri posse. Adde, si finita vnus sensus vnctione, Sacerdos redderet impotens reliquas perficiendi, ab alio ministro abque repetitione peragenda essent. Ergo signum est, quamlibet vnctionem sub sua forma partialia Sacramentum constiture, & omnes vnctiones integram, & perfectam, vt pote quæ reddat homini integram sanitatem. Neque obest, quòd vnum peccatum mortale non possit remitti sine alio, quòd hoc Sacramentum non est per se ad remittenda peccata institutum; sed ad concedendam Spiritus Sancti gratiam auxiliari præuenientia scem trahentem, quibus roboratur infirmus aduersus Diaboli insidias. Neque item obest, quòd per quamlibet vnctionem exoptulatur specialium peccatorum remissio: quia non petitur horum remissio cum aliorum exclusione, si forte ad hoc quoniam tacite omnium remissio exoptulatur, cum exoptulatur gratia, quæ omnibus peccatis repugnat.

Ex hac sententia manifestè inferitur, sic Sacramentum extreme Vnctionis integrè ministrari non potest; bene tamen quoad partem, vel quia infirmus creditur ante finitas vnctiones decessurus, vel quia plures eodem periculo laborant, quibus Sacramento vnctionis integrè ministratio lubentius non potest; posse Sacerdotem, saltem conditione mente retenta, sub vna vnctione Sacramentum ministrare, eo modo, quo in manuali Mechliniensis à Doctoribus Louanienfibus approbatum est, scilicet, vngendo organum sensus magis obuium, dicendo: *Per istam sanctam vnctionem, quæ piissimam suam misericordiam indulget tibi Dominus, quidquid deliquisti per visum, auditu, odoratum, gustum, tactum, & gressum.* Cæterum communis sententia, & omnino tenenda docet, omnes vnctiones quinque sensuum ita esse de necessitate Sacramenti, vt nulla illarum per se sumpta verum Sacramentum, etiam partialia, sicuti contingit in Eucharistia, & Ordine, constituat. Sic Scetus in 4. distict. 13. quast. 1. art. 3. conel. 2. Henriquez lib. 3. cap. 8. num. 2. Suarez disput. 40. sect. 2. num. 8. & disputat. 41. sect. 2. n. 13. Cardinalis Bellarminus lib. de extrema Vnctione, cap. 10. Valentia tom. 4. disput. 8. quastion. 2. part. 2. Egidius de Coninch. disputat. 19. dub. 3. num. 2. Layman. lib. 5. summa tractatu 8. e. 3. num. 2. Bonacin à disp. 7. quastione vnica, part. 5. num. 16. & alij apud ipsos. Fundamentum est. In his, quæ pendent, non tam ex ratione, quam ex institutione, consensus Ecclesie, & Doctorum maximè habendus est. At ferè omnes Doctores censent, approbante Ecclesie consuetudine quinque sensuum vnctiones esse de necessitate Sacramenti. Aliàs, quoties plures in extremo vitæ periculo adessent, nec posset omnibus integrè vnctio ministrari, vel quoties timeretur infirmus abque vnctione decessurus, vel Sacerdoti periculum contrarij permittere deberet vnica vnctio. At contrarium est vlti & praxi receptum. Ergo signum est, omnes vnctiones necessarias esse. Præterea est congrua ratio: nam cum Christus Dominus, cum in terris viveret, nemini dimidiatam sanitatē concessisset, sed potius integram, & præsumendum non est, Sacramentum instituisse, quòd hominem dimidiatè sanaret, præcipue cum satis intelligi non potest, in quo dimidiata lalus consistere possit: non enim in peccatorum mortalium remissione, quæ integrè per gratiam excluduntur; neque etiam in remissione venialium: nam, esto cum gratia compati possint; compati tamen non potest eorum dimidiata remissio, stante dispositione omnium remissionem exigente; neque denique in gratis præuenientibus, cum qualibet illarum hominè totum roborat in extrema lucta, & in ipem diuinæ misericordie erigat.

7. Hinc referendum est corollarium oppositum ei, quòd prior sententia intulit, sacramentum extreme Vnctionis nunquam esse incipiendum ministrari, si tunc non possit omnes vnctiones perfici. Mouent tamen Coninch. Layman. Suarez. loc. all. gat. aliquando in casu valde vrgenti, scilicet, cum agrotus nullum aliud sacramentum recipere potest, & timetur decessurus, si omnes vnctiones integrè peragantur; posse sub vnus forma prolatione virtualiter omnes comprehendente quinque sensus in capite agroti iungi.

8. Rationes oppositæ sententiæ non vrgent. Nam esto, ob illam congruentiam, quæ in argumento refertur, salubrius esset, si per quamlibet vnctionem suus effectus gratia independenter ab alia vnctione corresponderet, ob congruentiam in probatione nostræ conclusionis adductas, noluit Christus Dominus id præstare. Ad secundum concedo, quamlibet vnctionem sub sua forma habere distinctam significationem physicam, sed non sacramentalem, eò quòd non perfectam, & integram hominis sanitatem significet, quòd ad essentiam huius sacramenti, vt probatum est, requiritur. Et ad primam impugnationem concedimus, necessarium esse, ad veritatem orationis deprecaturæ practica, vt finita eius perfecta significatione effectus rogatus concedatur; nego tamen, finita qualibet vnctione, sub sua forma eius perfectam significationem sacramentalem finiri, & compleri, quoque omnes vnctiones adhibeantur. Ad secundam concedo cum Emman. Sà verb. *Extrema Vnctio, numer. 10.* alium sacerdotem reliquis vnctiones perfecturum, sicuti in sacrificio Missæ contingit, quòd perficitur ab alio Sacerdote, nihil ex substantialibus legitime factis reperito. Ad tertium, esto, effectus proprius, & per se huius sacramenti non sit peccatorum remissio: quia tamen est gratia quæ omnia remittit, & ad omnes tentationes vincendas roborat, ea de causa per singulas vnctiones non conceduntur, quia repræsentatur sub forma significationem restrictam, & partialem habente, & à gratia habituali, auxiliisque præuenientibus non adæquate.

9. Illud verò reputo certum cum Henric lib. 3. cap. 12. n. 1. Emman. Sà verbo, *Extrema Vnctio, num. 12.* Suarez disp. 40. sect. 2. num. 5. Zamban. de extrema Vnct. cap. 5. in princ. num. 9. Layman. lib. 5. tract. 8. cap. 2. num. 5. Bonac. disp. 7. quast. vnica. c. 5. in fine, necessarium non esse ad essentiam Sacramenti, vt tunc que oculum, vt ramque autem, vt ramque manum inungere: si quidem ex vnus vnctione optimè dicitur sensus vnctus; & quæ de causis tante grati necessitate; nullum esset peccatum sic vnctionem peragere, vt rectè notauit Suarez. *dicta sect. 2. n. 5.* Verùm, secluta ea necessitate, credo cum prædictis Doctoribus mortale committi ob Ecclesie consuetudinem; si in vtraque parte, vbi virtus potentia vrget, non fiat vnctio.

10. Sed, quid, si infirmus oculis, auribus, vel manibus careat. Vngendus est in parte propinquiori: quia moraliter reputatur vnctus ea in parte, in qua potentia viger. Neque obest, quòd nunquam peccat, neque peccare potuerit ex vi illius sensus, vt contingit cæco, vel surdo à natiuitate: quia id est per accidens; & esto peccare non possit quoad effectum, bene tamen quoad affectum. Neque hoc sacramentum exoptulatur necessario infirmum quolibet sensu peccasse, aut peccare potuisse, vt satis indicat forma, sub qua ministratur, quæ sensum conditionalem præstat. Idem enim est dicere: *Indulgeat tibi Deus, quidquid peccasti per visum.* ac dicere: *Indulgeat tibi Deus, si quid peccasti per visum.* Quare solum requiritur, quòd infirmus aliquo sensu peccare possit. Atque ita sustinent, aliis relatis, Layman. lib. 5. sum. tract. 8. cap. 2. in fine. Emmanuel. Sà *Extrema Vnctio, n. 13.* Suarez disput. 41. sect. 2. in fine, & disput. 42. sect. 3. numer. 5. Bonac. disput. 7. de Sacram. quast. vnica. part. 5. num. 16.

11. Denique ad sacramenti essentiam necessarium non est, ordinem in his vnctionibus ab Ecclesia præscriptum seruari, quia ex illius inuentione significatio perfecta, & integra non omittitur, vt inuentioni constare potest. At graue esset peccatum, vt pote contra Ecclesie consuetudinem, eum ordinem inuentione, vt ex communi docet Suarez disp. 40. sect. 2. in fine. Emmanuel. Sà n. 12. Bonac. aliis relatis disp. 7. de Sacram. quast. vnica. punct. 5. n. 20.

PUNCTUM IV.

Quæ sit legitima forma huius Sacramenti.

1. Sub forma deprecaturæ hoc Sacramentum ministratur.
2. Congruentia huius institutionis.
3. Vngo te, vt Deus tibi remittat. esto aliqui teneant, non esse formam sufficientem, vtilius alij oppositum docent.
4. Quæ verba essentialia sint pro forma huius Sacramenti.
5. Inuocatio Trinitatis non est de essentia.

1. **C**onstat ex Florent. in decreto Eugenij, de litteris vnionis, & ex Trident. sess. 14. cap. 1. & ex perpetua Ecclie